

Sundbyberg den 30 mars 2023

Forskningsmedel 2023 – Så här fördelades årets medel

Fyra forskningsprojekt beviljades den 16 mars anslag från Personskadeförbundet RTPs forskningsfond. Det tilldelades totalt 976 610 kronor som står till forskarnas förfogande till den 31 december 2025. För att få medel gäller generellt att projekten ska ha hög vetenskaplig kvalitet, bra genomförbarhet och kostnadseffektivitet samt stor nytta för Personskadeförbundet RTPs medlemmar. En tydlig och genomgående brukarmedverkan premierades vid beslutsprocessen.

Följande forskningsprojekt beviljades medel i år:

Lasse Lapidus och Linda Sjödin – Utvärdering av ett nytt standardiserat vårdprogram för underbens-amputerade (305 000 kr)

I Sverige görs ca 2 200 benamputationer per år som inte sällan leder till en komplicerad rehabilitering. Vård och rehabilitering är komplex med både offentliga och privata aktörer. De regionala skillnaderna i vård och behandling är ofta stora då det saknas nationella riktlinjer för benamputation. Det bidrar till en ojämlik vård och en hög andel personer som efter amputationen inte återfår gångförmåga med protes. För att förbättra situationen för personer som genomgått en benamputation utvecklades ett vårdprogram med anpassad patientinformation, standardisering av operationstekniska detaljer och förbättrat samarbete med andra vårdgivare.

Projektet syftar till att utvärdera vilka effekter implementeringen av vårdprogrammet har lett till. Forskarna vill med utvärderingen bidra till att skapa underlag för nationella riktlinjer som kan ge bättre förutsättningar för jämlik vård och ökad livskvalitet för personer som lever med en benamputation.

Sophie Jörgensen: Att åldras med en ryggmärgsskada –Uppföljande datainsamling (122 760 kr)

Internationellt har flera studier undersökt hur åldrandet påverkar personer med ryggmärgsskada men ingen sådan studie har fokuserat på äldre personer som levt länge med skadan. För att öka kunskaper om just den här gruppen initierades 2010 projektet *The Swedish Aging with Spinal Cord Injury Study (SASCIS)*.

Studien handlar om att identifiera vilka utmaningar och svårigheter äldre personer som levt länge med ryggmärgsskada möter samt hur deras livssituation förändras över tid. SASCIS är den första så kallade longitudinella studien i norra Europa som förväntas ge en heltäckande bild av livssituationen bland äldre som haft sin ryggmärgsskada under lång tid. Aktuell delstudie ägnas åt en ny uppföljande datainsamling för att öka kunskaperna om förändringar över tid.

Camilla Nordgren: Att göra familj - Vardagsliv och omsorgspraktiker i barnfamiljer där en förälder har en förvärvad rörelsenedsättning. (255 850 kr)

Omsorgspraktiker och fördelningen av vardagssysslor kan se annorlunda ut i familjer där en förälder har en funktionsnedsättning. Studien undersöker organiseringen av livssituationen i familjer där en förälder lever med en rörelsenedsättning. Projektet avser att belysa fördelning och förhandling kring vardagslivets omsorgspraktiker och därmed dessa familjers livsvillkor. Undersökningen sker med hjälp av 15 till 20 individuella intervjuer med föräldrar som har en bestående rörelsenedsättning i form av ryggmärgsskada, polio och/eller amputation. Studien förväntas visa om kontakterna med, och stödet från, välfärdsstatens organisationer är begränsade – något som skulle kunna försvåra full delaktighet och oberoende.

Projektet tillämpar ett mångfaldsperspektiv vid rekrytering av intervjudeltagare. I gruppen ingår män, kvinnor, icke-binära personer, hetero- och homosexuella singlar och par.

Linda Vixner – Patient experiences of implementing eVIS (in Interdisciplinary Pain Rehabilitation Programs) (293 000 kr)

Just nu pågår en stor studie om effektiviteten av eVIS som är en rehabiliteringsmetod utvecklad av forskare på Högskolan i Dalarna tillsammans med patienter och vårdprofessioner. eVIS är en insats inom multimodal rehabilitering och ska stödja patienter med långvarig smärta att hitta och behålla en hälsosam fysisk aktivitetsnivå. Metoden består av olika element: en enhet som mäter fysisk aktivitet, en app/programvara som samlar in data från självskattningar kring den egna fysiska förmågan, visualiseringar av data samt kommunikativa komponenter.

Efter att eVIS-metoden har tagits fram, testats och vidareutvecklats påbörjade forskarteamet bakom eVIS ifjol en stor studie med flera hundra deltagare som prövar eVIS över sex månader. Syftet är att utforska och beskriva användarupplevelser av eVIS-behandlingen över en längre tid. Projektet som stöds genom årets utdelning är ett tillägg till den pågående studien och går ut på att intervjua 30 av studiedeltagarna. Intervjuerna ska bidra till att fördjupa kunskaper om patienternas erfarenheter med eVIS.

eVIS står för e-visualisering av fysisk aktivitet och smärta.